

ต้นที่ ๑๒

ที่ สธ 0618/01.1/3405

ความเห็นประกอบวาระเพื่อพิจารณา เรื่องที่ ๕

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000

๑ สิงหาคม 2547

เรื่อง ผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 7 และการประชุม
ภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ 1

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/ว(ล)8809 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอเรื่อง
ผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 7 และการประชุมภาคีพิธี
สารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ 1 เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา จึงขอให้กระทรวง-
สาธารณสุขเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียด
แจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข ได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนเสนอความคิดเห็นดังนี้

1. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข มีความเกี่ยวข้องในส่วนที่เป็นเชื้อ
จุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรคชนิดต่าง ๆ ซึ่งกรม ฯ มีคลังตัวอย่างเชื้อที่เก็บรักษาไว้มากมาย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์
ในการพัฒนาวัคซีน ยารักษาโรคและการตรวจวินิจฉัย

2. แม้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. 2525 และฉบับที่ 2 พ.ศ.
2544 โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบ แต่ไม่ครอบคลุมจุลินทรีย์
ที่ไม่ใช่เชื้อโรค รวมทั้งจุลินทรีย์ดัดแปลงพันธุกรรมที่อาจมีการปรับปรุงขึ้นเองในประเทศหรือที่นำเข้ามาจาก
ต่างประเทศ ดังนั้น เพื่อควบคุมการแพร่กระจายของจุลินทรีย์เหล่านี้ไปสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจเป็นผลก่อให้เกิด
ความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ในธรรมชาติของประเทศ จึงเห็นควรจัดให้มีพระราช-
บัญญัติที่ครอบคลุมเชื้อจุลินทรีย์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เชื้อก่อโรคด้วย

3. ประเทศไทยควรมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านอนุกรมวิธาน (Microbial Taxonomist) ให้มาก
กว่านี้ เพราะปัจจุบันมีน้อยมาก นักอนุกรมวิธานจะเป็นผู้จำแนกชนิดเชื้อที่มีหลากหลายภายในประเทศ
ซึ่งบางชนิดก็ยังไม่เป็นที่รู้จักของนานาชาติ เพราะยังไม่เคยมีใครจัดจำแนก (Classify) มาก่อน ที่ผ่านม
าก็จะมีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาทำการแยกหาเชื้อที่พบในประเทศไทย และพบเป็น species ใหม่
การค้นพบเชื้อใหม่ในประเทศไทยเองกลับเป็นผลงานของชาวต่างชาติ

4. สำหรับในด้านการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม กระทรวงสาธารณสุข โดยกรม-
วิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินการตั้งกฎเกณฑ์ในการถ่ายโอนจุลินทรีย์ โดยทำ Material Transfer
Agreement กับผู้ขอทรัพยากรชีวภาพแล้ว

5. ประเทศไทยควรมีมาตรการที่เข้มงวดกว่าปัจจุบันในการควบคุม การครอบครอง ขนย้าย และบรรจุหีบห่อจุลินทรีย์ก่อโรค และจุลินทรีย์ดัดแปลงพันธุกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนย้ายทางไปรษณีย์ภายในประเทศ

6. ประเทศไทยควรทำทำเนียบ บัญชี นักอนุกรมวิธานของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด ตั้งแต่จุลินทรีย์ พืช สัตว์บก สัตว์น้ำ

7. กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ควรมีโปรแกรมงาน (แผนงาน) และงบประมาณในการอนุวัติอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนี้

- เสริมสร้างสมรรถนะการเป็นศูนย์รวมสายพันธุ์จุลินทรีย์ทางการแพทย์แห่งชาติ (ไวรัส รา ยีสต์ แบคทีเรีย และพาราสิต)

- สร้างนักอนุกรมวิธานเพื่อสามารถจำแนกชนิดเชื้อที่จำแนกยาก หรือเชื้อที่อาจอุบัติใหม่ และเป็นปัญหาใหม่ในอนาคตได้

- ตั้งหน่วยงานอิสระขึ้นกับอธิบดีโดยตรงเพื่อดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตาม พรบ. เชื้อโรค ฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุดาวรรณ เกษราพันธุ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

โทรศัพท์ 0 2951 0000-11 ต่อ 99415

โทรสาร 0 2951 1498, 0 2591 5449

คำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

วาระเพื่อพิจารณา

ลำดับ

เรื่อง ผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 7
และการประชุมภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ 1
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กราบเรียน ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี

ข้อเสนอ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

1. ให้มีการร่างพระราชบัญญัติจุลินทรีย์
2. เสริมสร้างสมรรถนะให้ประเทศไทยมีนักอนุกรมวิธานด้านจุลินทรีย์มากขึ้น

สรุปความเป็นมา

1. ประกาศมี พรบ.เชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. 2525 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2544 โดยมีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อควบคุมการครอบครองการเคลื่อนย้ายจุลินทรีย์ก่อโรคและพิษจากสัตว์ มิให้เกิดอันตรายต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันยังไม่มี พรบ.ที่ควบคุมจุลินทรีย์ที่ไม่ใช่เชื้อโรค ได้แก่ จุลินทรีย์ที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม ซึ่งหากใช้อย่างไม่ถูกต้องอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ในธรรมชาติของประเทศ

2. ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้เชี่ยวชาญด้านอนุกรมวิธานด้านจุลินทรีย์น้อยมาก นักอนุกรมวิธานจะเป็นผู้จำแนกชนิดเชื้อที่มีหลากหลายภายในประเทศ ซึ่งบางชนิดก็ยังไม่เป็นที่รู้จักของนานาชาติ เพราะยังไม่เคยมีใครจัดจำแนก (Classify) มาก่อน ที่ผ่านมามักจะมีผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาทำการแยกหาเชื้อที่พบในประเทศไทย และพบเป็น species ใหม่ การค้นพบเชื้อใหม่ในประเทศไทยเองกลับเป็นผลงานของชาวต่างชาติ

สรุปความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเห็นกระทรวงสาธารณสุข

เห็นด้วยกับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและเห็นด้วยกับข้อสรุปบทบาทของประเทศไทยในการอนุวัติอนุสัญญา ฯ แต่ขอเพิ่มเติมในส่วนของแผน โดยขอให้เพิ่มการสร้างสมรรถนะระดับชาติในด้านอนุกรมวิธานของจุลินทรีย์ด้วย รวมทั้งให้เร่งรัดการร่างพระราชบัญญัติจุลินทรีย์ที่ครอบคลุมจุลินทรีย์ที่นอกเหนือจากเชื้อโรคด้วย

จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา